

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Dvbit. I. An, & quomodo violetur immunitas Ecclesiastica per locationem
bonorum Ecclesiasticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

cuiuscumque dignitatis, etiam Episcopalis, vel Cardinalitatis, & etiam si præstiterit per se, vel per alium, privationem, vel publicam. Quinimodum in dicta Bulla exprimitur etiam Communitates, & Vniuersitates; quia quamvis Communitas, & Vniuersitas ut sic excommunicari non possit, excommunicari tamen possunt particulares personæ Communitatis, & Vniuersitatis, tractantes, consulentes, vel alia ratione verba facientes, vel etiam insinuantes, vel ob id Oratorem ad Sedem Apostolicam mittendum proponentes. Vide Franciscum Leon. in thesaur. fori, cap. 15. num. 12. & Sopranum apud Filliucium tract. 44. cap. 3. §. 3. 4. & 5.

12 Excipe primò, si quis vnā ex dictis actionibus præstiterit in ordine ad alienationem, vel infeudationem bonorum sisco addictorum propter delicta; quia bona confiscata propter delicta non comprehenduntur amplius in Bulla Pij V. ex Constitutione Gregorij XIII. quæ incipit: *Tanta, tamque horrenda*, §. 13. verb. *declaryantes*, & ex Constitutione Sixti V. quæ incipit:

13 *Hoc nostri Pontificatus*, §. 8. verb. *Duces, ad finem*. Quin neque etiam comprehenduntur per triennium loca, quæ Camera Apostolica emit à Baronibus; quia hæc per triennium excipiuntur à Clemente VIII. in Constitutione 42. quæ incipit: *Iustitia ratio*, §. 14. verb. *Ciuitates vero*.

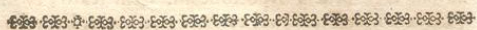
14 Excipe secundò, si fecerit de licentia Summi Pontificis; quia eius est legem abrogare, cuius est illam condere, idque siue fecerit de licentia Summi Pontificis explicite, siue etiam implicite, ut si v.g. Summum Pontificem adiens de hac re alloquatur, & ab illo non repellatur, quia hoc ipso quod Summus Pontifex illum ad proponendum admittit, & non repellit, censetur cum illo dispensare, & facultatem tractandi concedere. Sic Sopranus apud Filliucium tract. 44. c. 3. §. 4. Secus si repulsiu prosequatur, quia in tali casu, ne dicta excommunicatio inflicta reddatur frustratoria, videtur, quod ex tunc incurratur, nec aliud ad illam incurrendam requiratur.

Ceterum an Summus Pontifex infeudans, aut alia ratione alienans bona Camere Apostolicæ, grauius, & contra iuramentum peccet, patet ex iis, quæ supra dub. 27. & 29. dicebantur.

CAPVT XVIII.

De bonis Ecclesiasticis non locandis.

DVBITATIO I.

An, & quomodo violetur immunitas Ecclesiastica per locationem bonorum Ecclesiasticorum?

SVMMARIVM.

- 1 Immunitas Ecclesiastica violatur per locationem ad longum tempus.
- 2 Locatio ad longum tempus reputatur alienatio, eo quod per ipsam utile dominium transferatur in conductorem.
- 3 Tempus longum spectato iure antiquo reputatur decennium, quia septennium pro modico tempore indicatur.
- 4 Iure antiquo bona Ecclesia locari poterant per nouennium, etsi non ultra.
- 5 Locatio facta ad vitam locantis, vel conducentis inua-

lida est, quia talis locatio ex natura sua durationi longi temporis subest.

6 Item inualida est locatio ad vitam, etiam si verissimiliter puerit vita conductoris non duratura longo tempore, contra nonnullos.

7 Tempus longum inspecta Constitutione Pauli II. reputatur triennium, si res fructificet singulis annis, & sic sub pena excommunicationis ipso facto incurrenda, aliisque grauissimis pœnis prohibentur ultra triennium locari bona Ecclesia, ubi tamen est vsu recepta.

8 Auctor existimat vbique esse receptam, saltem quoad rem prohibitam, & penam intrinsecam annulationis contractus, si non quoad pœnas extrinsecas excommunicationis, & effectorum priuationis.

RESPONDETUR violari, si quis modo, quo supra cap. 11. dub. 1. dicebam, bona Ecclesiæ locet ad longum tempus, Clement. 1. de rebus Eccles. non alien. & cap. nulli, eodem tit. Et ratio est, quia locatio ad longum tempus reputatur alienatio, eo quod per ipsam utile dominium transferatur in conductorem, ex l. 1. §. quod autem, ff. de superficiib. ibi: *Et sine casu cognita ei, qui non ad modicum tempus conduxit superficiem, in rem actio competit*. Sic Couar. lib. var. cap. 16. n. 1. Mol. de iust. tract. 2. disp. 466. verb. *de aliis*, alter Mol. de primogen. lib. 1. c. 21. n. 18. Vasquez in opus. de redditib. cap. 2. §. 2. n. 21. & 22.

Tempus autem longum hic, spectato iure antiquo, reputatur decennium; quia septennium pro modico tempore iudicatur, cap. vlt. ne Prelati vices suas, & cit. Clement. 1. de rebus Eccles. non alien. & tradunt Gloss. Imola, Ancharan. in Clement. cit. verb. *locationes*, Abbas in cap. vestra, de locatione, Decius consil. 142. n. 3. Less. de iust. & iur. lib. 2. c. 24. dub. 1. n. 68. Couar. Mol. & Vasquez in locis supra cit. qui propterea docent, quod iure antiquo bona Ecclesiæ alienari poterant per nouennium, etsi non ultra. Quapropter inualida est locatio facta ad vitam locantis, vel conducentis; quia talis locatio ex natura sua durationi longi temporis subiicitur, cit. Clement. & docet Gloss. ibi, verb. *eius*, & ibidem Ancharanus, Imola, & Alex. consil. 119. lib. 3. & consil. 165. lib. 2. Couar. n. 3. Mol. de primogen. n. 29. & Vasquez n. 23.

An autem valida sit, si verissimiliter putetur longo tempore vita illius non duratura?

Respondetur (quamvis Couar. etsi dubitanter affirmet iuxta considerationem l. hereditatem, ff. ad legem falcidiam) negatiue; quia cum semper contingere possit, vitam illius longo tempore duraturam esse, sit quod saltem sub dubio ad longum tempus extendatur, quod nullo modo licet: quia ponamus, vitam illius decennio durare, certum est, quod in tali casu locatio non valeat, aliàs valeret locatio facta ad longum tempus, contra textum in cit. cap. nulli, & cit. Clement. 1. de rebus Eccles. non alien. At quælibet locatio in casu posito periculum hoc haberet: ergo quælibet talis locatio non valet; quia à principio inualidari debet, cum à principio totum illud tempus comprehendat. Vide Molinam, & Vasquez in locis supra citat.

Ceterum attenta Extrauag. Pauli II. Ambrosio, 7 longum tempus hic (si res fructificet singulis annis, ut cit. cap. 17. dub. 1. dicebam) reputatur triennium, quia expressè ibi sub excommunicatione ipso facto incurrenda, aliisque grauissimis pœnis prohibentur bona Ecclesiæ ultra triennium locari: quamvis multi Doctores (ut cit. cap. 17. dub. 22. dicebam) putent, dictam Extrauag. in multis locis non esse vsu receptam, præsertim quoad pœnas, censuras, & locationem ultra triennium

triennium : quapropter in opinione illorum attendenda consuetudo locorum erit. At quoniam probabilius puto, quod ubique sit recepta, saltem quoad rem prohibitam, & penam intrinsecam annulationis contractus appositam, si non quoad penas extrinsecas excommunicationis ; & officiorum priuationis, ut recte tradunt Mol. de iust. tract. 2. disp. 466. post medium, Guttier. lib. 1. can. 99. cap. 8. num. 9. Salzed. pract. cap. 71. circa fin. Tolet. lib. 5. c. 91. vers. 3. Quaranta verb. Alienatio, num. 48. Rebellius de obligat. iust. 2. part. lib. 14. quest. 5. Cened. collect. 32. num. 1. & Barbosa de potest. Episcop. 3. part. alleg. 95. num. 49. ubi pro hac sententia refert plures Rotæ Romanæ decisiones. Propterea sit

DUBITATIO II.

An si quis bona Ecclesiæ locet ad sex, vel nouem annos, clausula adiecta, quod sint tot locationes, quot sunt triennia, ita ut transacto primo triennio, pro tunc rem de nouo locet, valida sit locatio ultra triennium, tanquam non pugnans cum Extrauagante *Ambitiose*.

SUMMARIUM.

- 1 Locatio facta in titulo, licet in sententia Baldi, & aliorum valida sit, tamen secus est in sententia Auctoris.
- 2 Pactum, quo concedens obligatur sequentem successorem aliis præferre, & rem in emphyteusim eidem concedere, est nullum; quia nihil aliud est quam perpetuare emphyteusim per machinationem.
- 3 Conuentio si prædicta presumitur in fraudem legis locationes ultra triennium prohibentis, & consequenter est nulla.
- 4 Exiçe, nisi sit aliter usu receptum, ut Mediolani, ubi bona Ecclesiæ consueverunt locari ad nouennium tripli. i. locationis contractu.
- 5 Dicta de locaione multiplici extendit ad locationem factam ad triennium cum pacto de locaione renouanda, tamen sit inclusum dictum pactum in publica scriptura, secus si priuatim efficiatur.
- 6 Promissio priuata non censetur neque formalis, neque virtualis locatio.
- 7 Promissio etiam de renouando locationem post triennium in scriptura publica redacta in sententia nonnullorum non venit sub prohibitione Extrauagantis.
- 8 Pactum in scriptura publica inclusum in sententia istorum non est locatio, neque alienatio, sed solum obligatio personalis locandi, vel alienandi.
- 9 Beneficiarius in istorum opinione poterit se obligatione personali obligare ad dandam commoditatem percipiendi fructus ad multos annos, vel sua vita durante cui umque voluerit.
- 10 Beneficiarius poterit liberaliter cedere alteri fructus sui beneficii pro vita sua durante, si per huiusmodi concessionem non transferat ius aliquod ad bona beneficii.
- 11 Item beneficiarius potest gratis cedere distributiones obligatione solum personali, sine obligatione reali, per quam transferat aliquod ius in rem.

Responderetur, quod quamvis Baldus in cap. 1. §. ff. libellario, quibus modis feudum amittit, & in l. volum. Thom. Delbene, de Immunit. Eccles. Pars II.

tas, Cod. de fideicommissis. & alij multi apud Manticanum de ambiguis conuentionibus lib. 5. tit. 5. num. 19. & apud Scortiam in loco infra citando, affirmant ex eo, quia in tali casu dantur plures locationes triennales, & nulla earum est prohibita; negandum sit, illam valere ultra triennium, etsi valeat per triennium, quia per triennium non prohibetur. Atque ita contra Baldum; & alios innominatos supra citatos tenent communiter Doctores, quos citat, & sequitur Couar. lib. 2. var. cap. 16. num. 4. Azor. 2. part. lib. 9. cap. 2. q. 2. §. 3. Rebell. de obligat. iust. lib. 1. quest. 6. Rodriguez 99. Regula quest. 7. art. 1. Mol. de iust. disp. 466. ad fin. Valquez de redditib. cap. 3. §. 2. num. 25. Tulehus rom. 5. conclus. 406. Carocius de locatio, 3. part. §. de rebus Eccles. locantibus, con. l. 5. 6. & 9. Riccius decis. 117. & 121. Less. lib. 2. cap. 24. dub. 11. num. 68. Scortia ibidem. 117. Sa verb. Conduccio, num. 13. Sopranus apud Fillucium tract. 44. cap. 2. quest. 5. Valascus de iure emphyteus. quest. 29. num. 15. Lezana in summ. part. 1. cap. 10. num. 4. Barbosa de potest. Episcop. 3. part. alleg. 95. num. 17. & alij apud Genuesem loc. cit. num. 10. & 15. asserentes, hoc in Rotâ haberi pro indubitato: & probatur ex textu in authent. de non alienand. §. quod autem, qui loquens de emphyteusi, quæ ad vitam accipientis, & duas alias concedi poterat, dicit, nullum esse pactum, quo concedens obligatur sequentem successorem aliis præferre, & rem in emphyteusim eidem concedere; quia hoc nihil aliud est (inquit textus) quam per reuolutionem, & machinationem perpetuari eius emphyteusim; quod in nostro casu a fortiori, locum habet; quia per illam machinationem multiplicata locationis res Ecclesiæ ad longum tempus locatur, quod in Extrauag. Ambitiose prohibetur, & ex alio capite parum interest Ecclesiæ, quæ solum intendit, rem suam ultra triennium non locari, quod unica locatione, vel pluribus locationibus id fiat; quod certe efficitur, licet diuersis locationibus efficiatur. Adde, quod talis conuentio præsumitur in fraudem legis, locationem ultra triennium prohibentis, & consequenter debet esse nulla, sicut & nulla est omnis alia conuentio in fraudem legis facta. Exiçe, nisi sit aliter usu receptum, ut Mediolani, ubi bona Ecclesiæ consueverunt locari ad nouennium triplici locationis contractu. Vide Bonacinam punct. 2. num. 24. & quæ dicebantur c. p. præ ed. dub. 4. & 22.

Ceterum, quod dixi de locaione multiplici, idem dicas de locaione facta ad triennium, cum pacto in scriptura publica, etiam distincta inclusio; de locaione transacto triennio renouanda; quia tunc virtualiter ultra triennium res Ecclesiæ locatur; & quod fit, in fraudem legis fieri videtur, etiam si fiat duabus distinctis publicis scripturis; secus si tale pactum in scriptura publica non includatur, sed priuatim efficiatur; quia priuata promissio non censetur, neque formalis, neque virtualis locatio; & sic ex vi illius nullo pacto dicetur ultra triennium locare, sed solum priuatim se locatorum promittere. Sic Baldus in l. vlt. ff. ad legem fideiudicium. Azor. 2. part. lib. 7. cap. 10. quest. 6. & lib. 9. cap. 2. quest. 3. Scortia in selectis consilii. epit. 43. theorem. 115.

Quamvis contrarium quoad priorem partem dicti sentiant probabiliter Mol. disp. 366. & 466. num. 1. ubi citat alterum Molinam; Riccius decis. 71. ubi citat Crauetam, & alios: Quaranta num. 18. ubi citat Rebuffum; Guttier. lib. 2. canonic. cap. 13. & Sopranus apud Fillucium tract. 44. cap. 2. §. 1. quest. 8. & §. 3. q. 3. n. 29. & c. 4. q. 2. ex eo, quia pactum etiam in scriptura publica inclusum de locando, non est locatio, neque alienatio, sed solum obligatio personalis locandi, vel alienandi, sicut promissio matrimonij non est matrimonium.

Quapropter in istorum opinione poterit beneficiarius